

Завдяки тому, що електричний сигнал поширюється швидше за звук, прилад починає обробляти сигнал ще до його приходу у вигляді акустичної хвилі. Завдяки цьому мікроконтролер устигає підібрати "протилежний" звук, співпадаючий по фазі з оригінальним, з меншим запізнюванням. Шумозаглушення таких систем працює для звуків з частотою до 4 кГц, що є досить прийнятним для спектру мовної інформації.

Таким чином, на межах контрольованої зони можна знизити рівень акустичних хвиль від джерел режимної інформації до безпечної (прийнятної) величини.

Завдання хорошої чутності співрозмовниками один одного можна вирішити за допомогою правильного розташування і налаштувань системи, а також спеціальних гарнітур у вигляді масок.

Такі системи можна також з успіхом використовувати в режимних приміщеннях, де циркуляція акустичної (мовної) інформації заборонена взагалі.

Максимова М.К. – слухачка магістратури юридичного факультету;

Косиченко О.О. – доцент кафедри економічної та інформаційної безпеки, кандидат технічних наук (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПОСВІДЧУЮТЬ ОСОБУ ПРИ ПЕРЕТИНІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ

Одним з основних напрямків державної політики з питань національної безпеки та євроінтеграції України є запобігання транснаціональній організованій злочинності під час процедури перетину державного кордону України. Використання підроблених паспортних документів – це достатньо поширений засіб, який сприяє реалізації загроз різних видів організованої транснаціональної злочинності, особливо торгівлі людьми, терористичній діяльності, нелегальній міграції.

Важливим елементом боротьби з таким явищем як фальсифікація паспортних документів є забезпечення ефективної судово-експертної діяльності відповідних підрозділів Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ). Для проведення якісної судово-технічної експертизи паспортних документів необхідно ретельно аналізувати інформацію про сучасні способи підробки документів.

Потреба в постійному дослідженні ознак і методів підробок зумовлені стрімким розвитком поліграфічних засобів. Такий аналіз сприяє покращенню системи захисту документів, що подають право на перетин державного кор-

дону України [1, с. 58-64].

Відповідно до статистичних даних Головного експертно-криміналістичного центру ДПСУ за 2016-2018 роки, найбільша частина нелегальних мігрантів, що потрапляє в Україну шляхом використання підроблених паспортних документів є вихідцями з країн Близького Сходу, Африки, Азії; СНД. Правопорушники в більшості випадків застосовують часткове підроблення документів, а саме: заміну сторінки персональних даних, заміну фотокарток, унесення змін у реквізити документів, перепрошивку бланка.

Органи охорони державного кордону України стверджують, що багато випадків частково підроблення паспортів України трапляється у східних регіонах – на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та в деяких районах Донецької та Луганської області [2].

Основними способами часткової підробки документів є механічне підчищення його знебарвлення; дописування та виправлення як в рукописному; так і машинописному текстах; заміна аркушів та фотозображень.

Науковці визначають такі засоби захисту від підроблення як технологічний, що полягає у внесенні до реквізитів документа певних ознак за допомогою спеціальних технологічних процесів (спеціальний папір, захисні волокна та водяні знаки); поліграфічний захист, що здійснюється за допомогою різних видів і способів поліграфічного друку (графічні елементи, мікродрук і приховані зображення, фонові сітки); фізико-хімічний захист, який виражається у використанні в складі матеріалів документа спеціальних речовин, наявність яких визначається такими методами як флуоресцентні та інфрачервоні фарби, якими наносяться зображення, тексти та номери в документах, що посвідчують особу.

На жаль, не всі документи, що посвідчують особу є достатньо захищеними, наприклад сторінки посвідчення особи на повернення в Україну та посвідчення члену екіпажа не наділені водяними знаками. Також можна помітити відсутність захисних волокон у таких документах. У багатьох вітчизняних паспортних документах відсутня синтетична захисна нитка, така ознака захисту наявна у паспортах США, Франції, Туреччини та інших держав. Потрібно зазначити, що посвідчення члена екіпажа та посвідчення особи на повернення в Україну відрізняється від інших документів, що посвідчують особу відсутністю обкладинки. Це створює додаткові ризики для підробки таких документів [3, с. 30-37].

На думку членів міжнародної асоціації ІКАО (ІКАО — International Civil Aviation Organization), для покращення якості українських документів, що посвідчують особу, треба розширити перелік способів додаткового захисту, а саме: на обкладинку та на всі сторінки документів наносити невидимі зображення та захисну стрічку з позитивним і негативним мікротекстом назви країни, що буде люмінесціювати при ультрафіолетовому випромінюванні; дублювати зображення фотопортрета додатково ще на 2, 3 чи 4 сторінках документу; серійний номер наносити способом високого друку не лише на одній сторінці; використовувати металографський друк [4, с. 530-533].

Огляд документів законодавчо регламентується ст.237 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), однак огляд документів, що посвідчують особу має певні специфічні особливості, оскільки це документи сурового обліку та звітності. Важливість такого огляду полягає у виявленні ознак підробки документів, що має значення для попередження правопорушень як на державному та міжнародному рівнях [5, с. 295].

Система та етапи перевірки документів, що посвідчують особу визначені в «Інструкції з організації і здійснення перевірки документів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон». Існують такі рівні перевірки зазначених документів: стандартна перевірка, яка буває спрощеною та повторною; поглиблена перевірка; експертне дослідження [6].

В Україні гострою проблемою залишається технічне забезпечення експертних підрозділів, яке більшою є застарілим, але це не перешкоджає виконанню основних завдань.

Отже можна зробити висновок, що сучасні засоби захисту документів, що посвідчують особу в цілому виконують функцію захисту таких документів від фальсифікації, проте відбувається постійне вдосконалення механізмів захисту шляхом упровадження новітніх технологій та запозичення міжнародного досвіду для покращення якості українських документів. Правоохоронним органом України потрібно модернізувати технічні засоби відповідно до сучасних реалій та завдань експертного дослідження документів.

Використані джерела:

1. Ананьїн О.В., Чередніченко Д.К. Елементи захисту сучасних паспортних документів, що надають право іноземцям на перетинання державного кордону України, та характерні способи їх фальсифікації /О.В.Ананьїн, Д.К.Чередніченко//Криміналістичний вісник.-2018.-вип.29.-с.58-64.
2. Інфографіка на сайті Державної прикордонної служби України. [Електронний ресурс]. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.dpsn.gov.ua
3. Кобилянський О.Л. Спеціальні засоби захисту документів від підробки: криміналістична характеристика/ О.Л.Кобилянський // Криміналістичний вісник.-2016.-вип.26.-с.30-37.
4. Черноус Ю.М. Міжнародне співробітництво у розслідуванні злочинів/Ю.М.Черноус//Юридичні науки.-2014.-вип.2-с.530-533
5. Тихонова В.І. Дослідження документів, виготовлених за новітніми технологіями/В.І.Тихонова//Теорія та практика судової експертизи і криміналістики.-2016. - Вип.10 - с.295.
6. Про затвердження Інструкції з організації і здійснення перевірки документів громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перетинають державний кордон: затв. Наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України від 05.06.2012 р. [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.rada.gov.ua
7. Тальянчук Л.С. Криміналістичне дослідження документів, що посвідчують особу при перетині державного кордону України /Л.С.Тальянчук// Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ.-2016.-вип.5. - с.172-178